

MAASEUDUN KEHITTÄJÄN ERIKOISAMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2001

ISBN 952-13-1203-3

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 36/011/2001

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 7.6.2001

Voimassaoloaika
1.8.2001 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998, 13 § 2 mom
A 812/1998, 1 § 1 mom

Kumoo Määräyksen no
Muuttaa Määräystä no

MAASEUDUN KEHITTÄJÄN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Maaseudun kehittäjän erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2001 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistumalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Ylitarkastaja

JUHANI LAPIOLAHTI
Juhani Lapiolahti

SISÄLLYSLUETTELO

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1 § Näyttötutkinnot	7
2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8

2 Luku

MAASEUDUN KEHITTÄJÄN ERIKOISMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1 § Tutkinnon osat	8

3 Luku

MAASEUDUN KEHITTÄJÄN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
1 § Ammattitaitovaatimukset	10
a) Yrittäjyys	10
b) Hankeosaaminen	10
c) Kehittäjänä toimiminen	10
2 § Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
a) Yrittäjyys	11
b) Hankeosaaminen	12
c) Kehittäjänä toimiminen	13
3 § Ammattitaidon osoittamistavat	14

LIITE Ammatin kuvaus	16
-------------------------------	----

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdyntyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyuden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimukseen, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaiseksi. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTITAIDON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman aito. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

MAASEUDUN KEHITTÄJÄN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Maaseudun kehittäjän erikoisammattitutkinto muodostuu kolmesta (1–3) pakollisesta tutkinnon osasta. Tutkinto on suoritettu, kun kaikkien osien näytöt on annettu hyväksytysti.

Tutkinnon osat ovat:

1. Yrittäjyys
2. Hankeosaaminen
3. Kehittäjänä toimiminen

Tutkinnon osassa Kehittäjänä toimiminen kokelaan on valittava kehittämisalansa seuraavista:

- A elintarvikkeiden jatkojalostus
- B puun jatkojalostus
- C maaseutumatkailu
- D palveluiden tuottaminen ja uudelleen järjestäminen
- E bioenergian tuottaminen ja hyödyntäminen
- F rakennusperinnön, maiseman ja ympäristön hoito
- G kylien kehittäminen
- H monialainen yritystoiminta
- I tietopalvelut
- J käsityöala
- K kulttuurituotanto

Yrittäjyys										
Hankeosaaminen										
Kehittäjänä toimiminen										
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k

Kuvio 1. Maaseudun kehittäjän erikoisammattitutkinnon osat.

Luku 3

MAASEUDUN KEHITTÄJÄN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § AMMATTITAITOVAATIMUKSET

YRITTÄJYYS

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida yrittäjän ominaisuuksia, yritysideaa ja siitä muodostuvaa liikeideaa. Hän osaa laatia ja arvioida toimintasuunnitelmia ja on perehtynyt tuotteiden ja palveluiden markkinointiin. Hän tuntee maaseutuelinkeinojen tuet ja niiden saannin edellytykset ja osaa hakea niitä. Hän tuntee yrityksen perustamistoimet ja osaa perustaa yrityksen. Hän on selvillä eri kehitysvaiheissa olevien yritysten ongelmista ja niiden ratkaisumahdollisuuksista. Hän tuntee yritystoiminnan kehittämiseen tarkoitettuja apuvälineitä ja osaa käyttää niitä. Hän on selvillä, miten toiminnan, tuotteiden ja palvelujen laatu otetaan huomioon yritystoiminnassa. Hän osaa soveltaa tarvittavaa lainsäädäntöä.

HANKEOSAAMINEN

Tutkinnon suorittaja tuntee alue- ja maaseutupolitiikan kehittämisohjelmat. Hän pystyy hahmottamaan kehittämistarpeen ja arvioimaan hanketta. Hän on selvillä rahoituslähteistä ja hakumenettelystä sekä osaa laatia hankesuunnitelman ja hankehakemuksen. Hän pystyy johtamaan ja seuraamaan hanketta sekä noudattamaan budjettia. Hän tuntee hanketoimintaan liittyvät sidosryhmät, osaa verkottua niissä toimivien henkilöiden kanssa ja käyttää heidän asiantuntemustaan. Hän on yhteistyökykyinen, osaa toimia rakentavasti eri yhteyksissä ja pystyy sitouttamaan henkilöt hankkeeseen. Hän osaa käyttää tietotekniikkaa yhteydenpidossa ja hankkeen johtamisessa.

KEHITTÄJÄNÄ TOIMIMINEN

Tutkinnon suorittaja tuntee kehittämisen toimintaympäristön ja pystyy keskustelemaan elinkeinopolitiikasta ja maaseudun ongelmista. Hän on selvillä maaseudun ja yritystoiminnan kehittämiseen osallistuvista tahoista. Hän pystyy luomaan henkilökohtaisen verkoston oman toimintansa tueksi ja osaa laatia viestintäsuunnitelman hankkeelle, tapahtumalle tai uudistukselle. Hän osaa valita sopivan neuvonnan muodon ja oman roolinsa eri tilanteissa. Hän

osaa toimia henkilökohtaisessa neuvontatilanteessa. Hän pystyy opettamaan ja puhumaan erilaisissa tilaisuuksissa, laatimaan tiedotteita ja lehtiartikkeleita sekä antamaan haastatteluja. Hän tuntee kyläyhteisön toiminnan ja kunnallis-hallinnon perusteet ja tietää, miten uudistukset etenevät maaseutuyhteisössä. Hän osaa toimia vuorovaikutus- ja ohjaustilanteessa asiakaslähtöisesti ja myös muulla kuin äidinkielellään.

2 § ARVIOINNIN KOHTEET JA KRITERIT

YRITTÄJYYS

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- yrittäjäominaisuuksien arviointi
- yritys- ja liikeidean arviointi
- liiketoimintasuunnitelman laadinta ja arviointi
- yritys kohtaisten tukien tuntemus
- yrityksen perustaminen
- yritys kohtaisten ongelmien tuntemus ja ratkaisujen hakeminen
- kehittämiseen tarkoitettujen apuvälineiden käyttö
- laadunhallinta
- lainsäädännön tuntemus

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja tuntee yrittäjältä vaadittavat ominaisuudet ja osaa soveltaa tietojaan erityisesti alkavan yrittäjän arvioinnissa. Hän osaa arvioida maaseutuyrittäjän yritysideaa niin, että yrittäjä voi tehdä oikeat johtopäätökset. Hän on perehtynyt liikeidean osa-alueisiin ja osaa käyttää sitä yritystoiminnan suunnittelun välineenä sekä arvioida, kehittää ja testata erilaisten ideoiden toimivuutta maaseudun hyödyke- ja palvelutuotannossa. Hän osaa arvioida toiminnan kannattavuutta laskelmien ja tunnuslukujen avulla ja tulkita tilinpäätöstä mm. pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen.

Tutkinnon suorittaja osaa laatia yrityksen liiketoimintasuunnitelman. Hän on perehtynyt kustannuslaskennan periaatteisiin ja tietää, mitkä markkina lähtöiset ja muut tekijät tulee ottaa huomioon. Hän tuntee yritystoimintaa ja kuluttajansuojaa koskevat säädökset ja määräykset (mm. sopimuskäytäntö, kirjanpito, verotus, työläinsäädäntö) niin, että osaa suunnitella ja toteuttaa käytännön toimet niiden mukaan. Hän on selvillä niistä riskeistä, joita yritystoimintaan voi liittyä yrityksen sisällä ja ulkopuolella.

Tutkinnon suorittaja osaa selvittää yritys kohtaiset tuet ja niiden myöntämisperusteet. Tällaisia ovat mm. maatilatoiminnan monipuolistamiseen ja pien-

yritysten liiketoiminnan kehittämiseen tarkoitetut tuet, tuet uusille elinkeinoille, metsänhoitoon ja metsätalouteen, nuorten viljelijöiden tuet ja maatilan investointi- ja ympäristötuet. Hän on selvillä rahoitusvaihtoehdoista, osaa vertailla niitä ja käyttää hyväkseen niiden edut.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt kehitysvaiheiltaan erilaisten yritysten tyypillisiin ongelmiin ja tuntee pääpiirtein ne mahdollisuudet, joihin ongelman ratkaisu voi perustua, esimerkiksi yritysten välinen yhteistyö, lisätyövoiman palkkaaminen tai kansainvälistyminen. Hän tuntee yritystoiminnan kehittämiseen tarkoitettuja apuvälineitä (mm. Finnveran, maaseutukeskusten, metsätalouden kehittämiskeskus Tapion ja TE-keskusten kehittämät tuotteet sekä kuntien, yrityspalvelukeskusten ja uusyrityskeskusten palvelut) ja osaa käyttää niitä. Tässä tarkoitettuja apuvälineitä ovat esimerkiksi Liiketoimintasuunnitelmatyökirja, ProStart ja Yritystutka. Hän osaa valita yritysmuodon ja perustaa yrityksen ja on perehtynyt tilinpäätös-, verotus- ja vakuutusikäntöihin niin, että osaa käyttää näitä koskevia tietoja hyväksi.

Tutkinnon suorittaja tuntee laadun merkityksen asiakastytyväisyyden näkökulmasta ja osaa laatia yksinkertaisen laatujärjestelmän sekä soveltaa sitä käytännön ongelmien ratkaisuisissa. Hän tuntee yritystoimintaan liittyvät turvallisuus- ja ympäristövaatimukset sekä kestävän kehityksen periaatteet.

HANKEOSAAMINEN

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- ohjelmien ja tukijärjestelmien tuntemus
- hankesuunnitelman laadinta ja arviointi
- ympäristövaikutusten arviointi
- hankehakemuksen laadinta
- hankkeen johtaminen
- verkostojen käyttö
- sosiaaliset taidot
- henkilöiden sitouttaminen
- tietotekniikan käyttötaito

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja pystyy hahmottamaan eri hallinnonalojen väliset asiakokonaisuudet pääpiirtein. Hän tuntee kotimaisten ja kansainvälisten kehittämisohjelmien painopistealueet ja rahoitusehdot mukaan luettuina maksuosuudet ja hyväksyttävät menot. Hän kykenee laatimaan toteuttamiskelpoisen hanke- ja rahoitussuunnitelman ja arvioimaan muiden laatimia suunnitelmia.

Tutkinnon suorittaja tuntee tarvittavat hakemuslomakkeet niin, että osaa hakea ja valita niistä rahoittajan lomakkeen täyttöohjeineen, kuvailla hankkeen ymmärrettävästi sekä laatia hakemusasiakirjan liitteineen.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt projektin johtamiseen niin, että on selvillä projektin johtamisen taloudellisista ja sosiaalisista vastuista ja hankkeen toteuttamisen edellyttämistä tehtävistä. Hän asennoituu vastuullisesti määräaikojen noudattamiseen, osaa valmistella ohjausryhmän kokouksen, esitellä käsiteltävät asiat ja kuvata projektin tilan todellisuutta vastaavasti. Hän osaa täyttää maksatushakemuksen, kirjoittaa väli- ja loppuraportit ja tiedottaa kohderyhmälle sekä suoraan että tiedotusvälineiden välityksellä.

Tutkinnon suorittaja on perehtynyt maaseudun toimintaympäristöön ja osaa ylläpitää monipuolisesti kontakteja ja kartuttaa sosiaalista pääomaa niin, että pystyy suunnittelemaan toimivan yhteistyöverkoston ja kokoamaan sen. Hän pystyy tuomaan omalla toiminnallaan lisäarvoa verkostoon.

Tutkinnon suorittaja osaa käsitellä ristiriitoja ja eriäviä mielipiteitä irrallaan henkilökysymyksistä. Hän osaa positiivisella tavalla kannustaa ja antaa palautetta. Hän osaa muotoilla yhteisen näkemyksen erillisistä, ehdottajien tärkeiksi kokemista yksityiskohdista tunneälyä käyttäen.

Tutkinnon suorittaja osaa hyödyntää tietotekniikkaa hankkeen hallinnoinnissa mm. talous- ja henkilöstöhallinnon sekä rahoitusosuuden toteutumisen osalta. Hän osaa eritellä kustannuslajit ja tuntee niihin liittyvät säädökset. Hän pystyy arvioimaan hankkeen toiminnallista ja taloudellista toteutumista ja tavoiteltua vaikuttavuutta.

KEHITTÄJÄNÄ TOIMIMINEN

Tämän tutkinnon osan ammattitaidon arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- maaseutupolitiikan ja sen välineiden tuntemus
- kehittämiseen osallistuvien tahojen tuntemus
- viestintäsuunnitelman laadinta
- neuvonnan muodon ja osallistumisroolin valinta
- neuvontatilanteessa toimiminen
- tapahtumien järjestäminen
- ilmaisu-, viestintä- ja kielitaito
- sosiaaliset ja vuorovaikutustaidot
- kyläyhteisön toiminnan tuntemus
- yhdistysten ja yhteisöllisen kehittämistoiminnan tuntemus
- kunnallishallinnon tuntemus

Hyväksytty suoritus

Tutkinnon suorittaja on selvillä niistä haasteista, jotka hänen kehittämistoimintaansa sisältävät, kun pyritään luomaan uusia työpaikkoja aloilta poistuvien tilalle. Tähän liittyen hän osaa tuoda maaseudun näkökulman yhteiskunnan muille toimialoille eri yhteyksissä esille. Hän tiedostaa uusien toimintamuotojen kehittämisen tarpeellisuuden maaseudun palveluiden turvaamiseksi sekä maaseudun ja kaupungin välisen vuorovaikutuksen edistämiseksi.

Tutkinnon suorittaja tuntee eri toimijat ja niiden hankkeet ja tunnistaa ne, jotka kohdistuvat samaan kohderyhmään. Erityisen tärkeitä toimijoita ovat esimerkiksi neuvontaorganisaatiot (maaseutu- ja metsäkeskukset), kunnat, kylä- ja maaseutuyhteisöt, rahoittajat, yritysjärjestöt, työvoima-, elinkeino- ja ympäristökeskukset, maakuntaliitot ja kylien maakunnalliset yhteenliittymät, 4H-yhdistykset, oppilaitokset sekä maaseudun yhdistykset ja toimintaryhmät.

Tutkinnon suorittaja osaa muotoilla viestin niin, että se kiinnostaa kohderyhmää ja tämä kokee sen siten omakohtaiseksi. Hän osaa valita ajankohdan ja viestintäkanavan ja tiedostaa kohderyhmän omiin tapahtumiin osallistumisen tärkeyden. Hän osaa mitoittaa oikein aikajänteen mielenkiinnon herättämisen ja suunnitellun toteuttamisen välillä.

Tutkinnon suorittaja osaa arvioida kohderyhmän neuvontatarpeet ja ratkaista, missä suhteessa on järjestettävä ryhmäneuvontaa ja yksilökohtaista konsultointia. Tässä arvioinnissa hän osaa ottaa huomioon mm. sen hyödyn, joka on saatavissa kohderyhmän sisäisestä vuorovaikutuksesta.

Tutkinnon suorittaja pystyy tunnistamaan asiakkaan tilanteen haastatteleamalla häntä ja tutustumalla saatavissa olevaan kirjalliseen tausta-aineistoon. Tiedon hankinnassa hän pystyy käyttämään hyväkseen myös muuta kuin äidinkielistä materiaalia. Hän osaa muotoilla kehittämistoimen asiakkaan tilanteeseen sopivaksi. Hän osaa organisoida tapahtuman järjestämisen niin, että jakaa vastuut ja resurssit tiimeille ja yksilöille sopiviksi osakokonaisuuksiksi. Hän osaa laatia toteuttamiskelpoisen aikataulun ja innostaa toteuttajia.

Tutkinnon suorittaja on pääpiirtein selvillä, miten kunnallishallinto toimii. Hän tuntee maaseutukulttuurin perinteet, kuten talkootyön ja naapuriavun sekä kylällä toimivat yhdistykset. Hän tunnistaa kylän avainhenkilöt ja osaa ottaa heidät mukaan jo suunnittelun alkuvaiheessa. Hän osaa aistia piilevät konfliktit ja omaksua itselleen puolueettoman roolin leimautumatta mihinkään toisilleen vastakkaisista osapuolista.

3 § AMMATTIT AidON OSOITTAMISTAVAT

Ammattitaidon arvioimiseksi annettavien näyttöjen lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovituneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tätä on testattava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisena arviointimuotona on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoltaan vaihtelevia projektitehtäviä. Myös portfolioita eli dokumentoituja todisteita vaadittavasta osaamisesta ja muita arviointimenettelyjä sekä näiden erilaisia yhdistelmiä voidaan käyttää. Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon mm., kuinka hyvin se sopii tutkintovaatimusten mittaamiseen, miten se vastaa työelämän luonnollisia käytäntöjä, kuinka hyvin sen avulla voidaan

erotella haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, miten helppokäyttöinen se on eri toimintaympäristöissä sekä kuinka selkeä se on arvioitsijoille ja arvioitavalle. Edellytetyn ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- tai ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asiantuntijakeskusteluja tai muuta keinoa, jolla tutkittavan osaamisen taso täsmentyy.

Ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkittavan ammattitaitoa verrataan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin. Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä. Tutkinto-toimikunnalla on oikeus syventää tässä esitettyjä arvioinnin perusteita, mutta se ei saa muuttaa niitä. Lopullista linjausta ja tulkintaa tehdessään tutkinto-toimikunnan on päätettävä mm. siitä, mitkä ovat arvioinnin kohteiden painopisteet tutkinnon eri osissa, saako ja minkä verran hyväksyttävään suoritukseen sisältyä riittämättömäksi tulkittavaa osaamista, minkälaista osaamista se saa olla ja onko se kompensoitava tai kompensoitavissa paremmalla osaamisella jossakin toisessa arvioinnin kohteessa samassa tutkinnon osassa. Nämä joustoon ja rajatapauksiin liittyvät ratkaisut ja muut arviointia tarkentavat tulkinnat tutkintotoimikunnan on viestitettävä tutkinnon järjestäjille näiden kanssa käytävissä neuvotteluissa. Neuvotteluissa on sovittava myös portfolioiden maksimaalisesta osuudesta näyttöjen antamisessa sekä siitä tulkinnasta, miten kriteerit suhteutetaan arviointiympäristöön ja siinä erilaisiin arviointioloihin.

Ammatin kuvaus

Maaseudun kehittäjä toimii tehtävissä, joiden tavoitteena on kehittää ja monipuolistaa maaseudun yritystoimintaa. Hän toimii yrittäjien ja yrittäjiksi aikovien apuna, ja hänen tavoitteenaan on havaita ja hyödyntää erilaisia mahdollisuuksia. Maaseudun kehittäjä on kohteeseensa nähden ulkopuolinen, yritystoimintaan ja sen muutosprosesseihin perehtynyt asiantuntija. Hän on erikoistunut antamaan tietoa ja osaamista, tuomaan esiin erilaisia vaihtoehtoja sekä olemaan muulla tavoin apuna yrityksen johtamiseen ja kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

Maaseudun kehittäjä toimii useimmiten asiantuntijana työsuhteessa johonkin yhteisöön. Tällaisia yhteisöjä voivat olla alueviranomaiset, kunnat, seutukunnat, elinkeinoyhdistykset, seudulliset monipalvelukeskukset, paikalliset toimintaryhmät, rahoittajat, yrittäjäjärjestöt, oppilaitokset, maaseudun neuvontajärjestöt, metsäkeskukset, 4h-järjestö ja maaseutumatkailuorganisaatiot. Hän voi toimia myös itsenäisenä yrittäjänä.

Maaseudun kehittämisellä tarkoitetaan nykyisin kokonaisuutta, joka muodostuu maa- ja metsätalouden sekä maaseudun muiden elinkeinojen kehittämisestä, maaseudun ja kaupungin vuorovaikutuksen hyödyntämisestä sekä osaamisen ja yhteistoimintaverkoston tukemisesta. Maaseutupolitiikassa on siirrytty hyvin kattavasti niin sanottuun ohjelmalliseen maaseudun kehittämiseen. Ohjelmatyö merkitsee suunnittelutarvetta niin kylä-, kunta-, seutukunta- kuin myös maakuntatasolla sekä suunnitelmien mukaisten hankkeiden toteuttamista.

Maaseudun kehittämistyö on osaamisen edistämistä, joka vaatii yhä monimutkaisempaa ja laajempaa yhteistyötä. Maaseutu muuttuu ja monimuotoisuus lisääntyy. Tämä tarkoittaa työn tekemistä ja yrittämistä entistä useammalla toimialalla. Ylivoimatekijänä korostuu osaaminen ja ammattitaito, joka liittyy usein luontoon ja sen hyödyntämiseen, kuten matkailuun, virkistyspalveluihin, luonnonsuojeluun tai luonnontuotteiden uusiin käyttömuotoihin. Maaseudun kehittämistyö on muuttunut yhä ammattimaisemmaksi ja hankkeistamisen suuntaan.

Pystyäkseen toimimaan päteväenä kehittäjänä valitsemallaan erikoisalalla maaseudun kehittäjällä on oltava syvällistä tietoa ja osaamista yrittäjyydestä ja hanketoiminnasta sekä usean vuoden kokemus valitsemaltaan kehittämisalalta. Hänen on hallittava kehittämisalansa lainsäädäntö, osattava hankkia lisätietoa ja toimia byrokratiassa, osattava kyseenalaistaa, analysoida tilanteita ja tehdä päätöksiä tarvittavista toimista. Hänen on oltava luova, joustava ja innovatiivinen sekä vuorovaikutustilanteissa sosiaalinen ja yhteistyökykyinen. Ihmistuntemuksensa perusteella hänellä odotetaan olevan kykyä havaita piilevät konfliktit ja toimia ristiriitatilanteissa rakentavasti. Hänen on uskottava asiaansa.